

“La novel·la és la meua realitat xifrada, com un puzle deformat de la meua vida”

ENTREVISTA A

Fàtima Beltran Autora de ‘Bienalados’

Fàtima Beltran Curto (Tortosa, 1977) es troba immersa en la presentació de la seua primera novel·la ‘Bienalados’ (Libros Indie), una història d’una nissaga familiar que transcorre en un petit poble fictici, allunyat de tot. Beltran, que des de sempre ha trobat refugi en les paraules, va començar a escriure ‘Bienalados’ a Gandesa, el seu primer destí de treball. Una història que va recuperar anys després per a acabar-la i, per primera vegada, atrevir-se a publicar.

Tortosa L. Bertomeu

Pregunta: En què t’inspires per a començar a escriure *Bienalados*?

Resposta: Vaig començar a escriure a Gandesa quan treballava a la notaria. Viví sola i la meua vida consistia a anar de la notaria a casa i de casa a la notaria. M’avorria molt i vaig començar a escriure i a presentar-me a concursos de poesia. Un dia, sense pensar-ho, vaig començar a escriure “La vieja Rigoberta Tresflores corrió jadeante con las toallas recién descolgadas...”, però no sabia de què parlaria. Em vaig posar a escriure i m’anava dient: va, què passarà? Doncs naixerà una xiqueta... I a poc a poc vaig anar escrivint.

P: Per tant, no hi havia una història pensada sobre la qual vas anar treballant la novel·la?

R: No, no. De fet, després de 60 o 70 pàgines vaig deixar Gandesa i vaig marxar a la ciutat. I què passa allà? Doncs que la meua vida social s’anima i no escric tant. I quan torno a tindre la necessitat d’escriure no em vaig reenganxar a *Bienalados*.

Per què? Perquè *Bienalados* la vaig començar a escriure a Gandesa i, a mi, em fa olor de Gandesa. Com a García Márquez quan li pregunten on està Macondo i va respondre que Macondo era un estat d’ànim; doncs *Bienalados* o el poble d’Arrielo, on transcorre la història, és un estat d’ànim. Arrielo, com Gandesa, està lluny de tot. Jo no tenia carnet de conduir i així m’ho semblava. Era molt bonic, però m’hi avorria molt.

P: Quan et decidixes a publicar-la?

R: Quan vaig començar a escriure-la ni pensava a publicar-la. Després de marxar de Gandesa la vaig deixar en un calaix. Però a finals de l’any passat, per mogudes vitals, de les plaques tectòniques de la vida que se’t desenganxen, vaig dedicar-me a escriure i vaig acabar-la, però no amb el propòsit de publicar-la, em semblava pretensions. Però després vaig pensar, “a mi m’agrada molt” i és quan l’expulso al món exterior quan em venen les pors i la temor a fer el ridícul a veure què en diuen. El més sorprenent és que ha rebut molt bones crítiques i que va sola.

Fàtima Beltran va presentar ‘Bienalados’ el passat 20 de setembre a la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa. / N.CARO

P: Pot ser que llegint *Bienalados* algú pugui recordar *Cien Años de Soledad* de Gabriel García Márquez?

R: Sí, és clar, perquè en esta novel·la he fet servir el realisme màgic i *Cien Años de Soledad* és un referent del realisme màgic. Els noms dels protagonistes són rebuscats i això està buscat com a *Cien Años de Soledad* i, fins i tot, hi ha algunes picaletes d’ullet a la novel·la. Márquez descriu el riu que passa per Macondo com un riu d’aigües diàfanes en el que hi ha unes pedres que semblen uns ous prehistòrics. Quan jo descriu el riu Japeo, que passa per Arrielo, el descriu com una “titanoboa”, com si haguera nascut d’aquells ous prehistòrics del riu de García Márquez. *Cien Años de Soledad* és el Quijote llatino-americà i té influència en el llibre, així com *La Casa de los espíritus* d’Isabel Allende, a través del llenguatge, les

hipèrboles i els tocs d’humor, que n’hi ha. Conto moltes desgràcies, a la novel·la, però com que ho faig amb la hipèrbola del realisme màgic és com si fos un conte novel·lat i no t’ho prens tan seriosament.

P: Per què l’escrius en castellà? La teua formació en dret t’hi ha influït?

R: Escric en castellà en la meua vida laboral i sento que hi tinc més desimboltura. No descarto fer-ho en català també, però esta novel·la tenia tantes referències sud-americanes que no volia escriure-la en català. Tot i que el realisme màgic jo el vaig conèixer amb *Aquí descansa Nevares i altres contes*, sí que per escriure la novel·la i per a fer realisme màgic em sentia més còmoda en castellà. Però ja hi ha pensat alguna cosa en breu per a fer en català.

P: De tots els personatges de la

novel·la, amb quin et quedes, i en qui hi ha més de tu, si és que és així?

R: Sí, és clar que hi ha de mi i de molta gent a la qual conec que, quan han llegit la novel·la, s’hi han reconegut. També hi ha anècdotes i hi fas frankensteins: hi poses un tros de tu, un tros de l’altre i construeixes el personatge. Jo crec que estic en tots, però suposo que en Leopoldo més que amb ningú, perquè ell és l’escriptor. També estic en Margarita i hi surt el meu gos Phytio. Jacoba, probablement, és el meu personatge favorit. És un personatge secundari amb una no presència aclaparant. Per a mi és un secundari d’estatuetta d’Òscar i el capítol *El espejo de Jacoba* és un dels mil·lors del llibre.

P: De quan et ve l’afició d’escriure?

R: Jo suposo que, com que vaig ser filla única 8 anys, jugava molt sola i em muntava les meues històries i em contava contes... El monòleg interior el vaig començar a dominar des de ben joveneta (riu). He fet escriptura d’aficionada durant molts anys.

P: Quines sensacions tens ara que la novel·la ja està al carrer?

R: És molt divertit tot el que està passant, perquè al final la novel·la és la meua realitat xifrada: hi ha el meu gos, els meus amics, dates d’aniversaris... és com un puzle deformat de la meua vida i hi ha gent que no conec de res que se la llegirà i potser s’hi entreté i tot! Vaig escriure *Bienalados* fugint de l’avorriment i a mi em va entretenir. Espero que l’energia que hi vaig projectar per a fugir de l’avorriment ajude també a algú a entretenir-se. És molt divertit tot el que m’està passant: la presentació a la Biblioteca Marcel·lí Domingo, anar de convidada al Dilluns d’Art al Forn, el fet que presentaré a la presó de Mas d’Enric o a la Casa del Libro del passeig de Gràcia... Tot això, sense el llibre, com ho hauria pogut viure? ■